

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-43>

УДК 658.64

ВПЛИВ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ НА РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ

IMPACT OF THE LEGALIZATION OF GAMBLING BUSINESS ON THE DEVELOPMENT OF THE HOTEL INDUSTRY

Кирпиченкова Оксана Миколаївна

кандидат технічних наук,
Національний університет харчових технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0215-5316>

Литвинець Лариса Федорівна

старший викладач,
Національний університет харчових технологій
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0528-625X>

Ущатовський Артем Олегович

асистент,
Національний університет харчових технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7853-5070>

Kyrpichenkova Oksana, Lytvynets Larysa, Ushchapovsky Artem
National University of Food Technologies

Стаття присвячена проблемі розвитку готельного бізнесу України завдяки легалізації азартних ігор. Це було зроблено з метою наповнити бюджет України значними коштами, стимулювати розвиток готельного, ресторанного бізнесу. Згідно реєстрів, де наведена інформація щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор у гральних закладах казино на сьогоднішній день в Україні функціонує вісім крупних операторів, що зареєстрували свої бренди азартних ігор. Вони комбінують в одному закладі зали для гри в рулетку, ігор в карти та зали гральних автоматів, де використовують різні види грального обладнання. Ще дванадцять операторів проваджують діяльність з організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів. Вони створили розгалужену мережу залів гральних автоматів при готелях, що охоплює всі великі міста України. Отже азартні ігри не втрачають своєї актуальності, вони однією з рушійних сил туризму внутрішнього та світового, що позитивно впливає на розвиток готельної сфери.

Ключові слова: готель, гемблінг, ігровий туризм, гральний бізнес, організація азартних ігор, казино.

The article is devoted to the problem of the development of the hotel business in Ukraine thanks to the legalization of gambling. The ban on the gambling business showed that there is a demand for gambling establishments. During the period when gambling was prohibited on the territory of Ukraine, every year law enforcement agencies exposed hundreds of illegal establishments: casinos, poker halls, slot machine halls, etc. The legalization of the gambling business took place to strengthen the development of the hotel and restaurant business. According to the registers, which provide information about the business entity's right to organize and conduct gambling activities in casino gambling establishments, eight large operators that have registered their gambling brands are operating in Ukraine today. They combine in one institution rooms for playing roulette, playing cards, and rooms for slot machines, where different types of gaming equipment are used. This helps to attract more guests with different tastes. Another twelve operators are involved in the organization and conduct of gambling in slot machine halls. They created an extensive network of gaming machine halls at hotels, covering all major cities of Ukraine. Based on the results of the analysis of the given data, the following conclusions can be drawn. Gambling does not lose its relevance and is one of the driving forces of domestic and international tourism. This has a positive effect on the development of the hotel industry. But with the development of the gambling business, the expected revenues were not received. Therefore, there is a need to further improve the legal framework for taxation of the gaming business and strengthen state control.

Keywords: hotel, gambling, game tourism, gambling business, organization of gambling, casino.

Постановка проблеми. Об'єкти розваг виступають одним з важливих елементів індустрії світового туризму – вони є як її складовою, так і фактором стимулювання розвитку. В Україні відбувається формування грального туризму. Тому викликає цікавість дослідження особливостей індустрії грального бізнесу та виявлення можливостей законодавчого забезпечення функціонування казино та інших гральних закладів як потужної складової розвитку готельного бізнесу для наповнення бюджету України.

Актуальною є оцінка розвитку готельного бізнесу України завдяки офіційному дозволу на впровадження в готелях грального бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Гральний туризм – різновид туризму, в якому туристи, які є гравцями, керують ресурсами, даними через ігрові замітники гривні (фішка, жетон, електронна картка і т. п.) з метою отримання сильних емоцій, викиду адреналіну та можливого досягнення виграшу.

Гральний туризм – це поєднання туристичного та ігрового секторів, що охоплює гостей готелів, що є гравцями, які відвідують місця спеціально відведені для проведення азартних ігор, а також готелі, що забезпечують розміщення гостей в цих поїздках. Гральнорозважальні комплекси – це база грального туризму. Вони приваблюють відвідувачів повноцінним відпочинком, який включає азартні ігри, розваги і багато іншого.

Азартна гра – будь-яка гра, умовою участі в якій є внесення гравцем ставки, що дає право на отримання виграшу (призу), імовірність отримання і розмір якого повністю або частково залежать від випадковості, а також знань і майстерності гравця [1].

Легалізація грального бізнесу відбулася з метою посилити розвиток готельного, ресторанного бізнесу, наповнити бюджет України значними коштами. Планувалося за перший рік після легалізації грального бізнесу отримати 7,4 млрд. грн., проте було отримано лише 1,34 млрд грн [2]. Загалом у 2021–2023 роках державний бюджет, за даними парламентської тимчасової слідчої комісії, отримав від легального грального бізнесу 4,14 млрд грн.

Законом України № 2285-д «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» дозволені такі види грального бізнесу: організація та проведення азартних ігор у гральних закладах казино, організація та проведення азартних ігор казино в мережі Інтернет, організація та проведення букмекерської діяльності в

букмекерських пунктах та в мережі Інтернет, організація та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів, організація та проведення азартних ігор в покер в мережі Інтернет [1].

У публікації [3] розглянуто особливості державного регулювання дозволених в Україні видів грального бізнесу. Зокрема при веденні азартних ігор в казино поєднано дві моделі державного регулювання цього виду бізнесу: модель територіальних гральних зон для розміщення казино та модель обмеження кількості гральних закладів казино через певні вимоги до категорії готелів. Створення спеціальних територіальних гральних зон є перевіреним способом відновлення депресивних районів, прикладом є Лас-Вегас (США). В Україні неодноразово обговорювалось питання створення таких гральних зон на території зони відчуження Чорнобильської АЕС, степових районів Херсонщини чи та окупованих сьогодні територіях після їх повернення Україні.

Азартні ігри можуть бути дуже привабливою особливістю готелю чи місця відпочинку, притягуючи безліч відвідувачів, які хочуть пограти у казино.

Заборона грального бізнесу показала, що попит на гральні заклади є. Зокрема, в період, коли гральний бізнес був заборонений на території України, кожного року правоохоронними органами було викрито сотні нелегальних закладів: казино, залів для гри в покер, залів гральних автоматів і т. д. Створювались підпільні гральні заклади, які діяли таємно, і були відомі вузькому колу осіб (власникам, постійним гравцям і персоналу). Навіть були випадки, коли корумповані держслужбовці надавали обладнання, вилучене раніше в осіб, які також займалися даним видом діяльності, або попереджали про проведення перевірок правоохоронними підрозділами [4].

Після удосконалення нормативно-правової бази 2020 року гральний бізнес в Україні позиціонується як важливу складову дозвілля та економіки, що потребує розвитку та удосконалення. Зокрема, що потрібно чітко визначити територію, які відведені під гральний бізнес, а діяльність гральних закладів слід закріпити відповідними законодавчо-нормативними актами [5].

Загалом питання наукового обґрунтування ефективності впливу легалізації грального бізнесу на розвиток готельної галузі України мало досліджено. З даної тематики є багато публіцистичних повідомлень, значна час-

тина яких має упередженість у викладенні думок авторів.

Формулювання цілей статті. Азартні ігри сьогодні – це великий бізнес, що отримав, наразі, легальну форму. Широке поширення одержали гра в казино, на тоталізаторі, онлайн казино. При цьому якщо онлайн казино розраховані скоріше на місцеве населення, то казино залучають велике число туристів. Відповідно розширення мережі ігорних закладів сприяють збільшенню ролі ігор в житті суспільства. А створення «розважальних турне» для туристів дасть можливість майбутнього розвитку готельної сфери.

Метою статті є розгляд особливостей функціонування сучасного ігрового бізнесу та обґрунтування його позитивного впливу на розвиток готельного бізнесу в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Гральний туризм – це поєднання туристичного та ігрового бізнесу, що охоплює тих гостей, які відвідують місця спеціально для азартних ігор. Вони приваблюють відвідувачів повноцінним відпочинком у готелі, який включає азартні ігри та розваги. В цивілізованому світі гральний бізнес поставлений в жорсткі законодавчі межі, що природно з точки зору суспільних морально-етичних укладів, а також територіальні, що не менш важливо. В Україні цей вид сфери послуг знаходиться на початковій стадії свого розвитку. У зв'язку з цим постає задача досконалого вивчення сфери азартних ігор і їх впровадження у вітчизняній економіці, перш за все в поєднанні із туристичною сферою.

За останні чотири роки готельний бізнес пережив багато потрясінь – локдауни, війну та блекаути. Безумовно, це вплинуло на сервіс, побудову комунікації з гостями та операційні процедури. Тобто змінилися й цінності клієнтів готелів. Сьогодні розвиток готельної індустрії в Україні є досить важливим соціально-економічним напрямком, який дозволить забезпечити зростання ВВП країни, збільшити зайнятість трудових ресурсів, покращити фінансові доходи малого та середнього бізнесу, збільшити привабливість держави у світі.

Тож у 2023 році готелі мають виходити на новий рівень. Насамперед впроваджуючи додаткові послуги, з огляду на актуальні події в місті та країні, а також змінюючи свій підхід до обслуговування гостей, роблячи їх досвід більш унікальним і незабутнім. Цьогоріч готелі – це не тільки ночівля, але і нові враження, отримавши які, гість неодмінно повернеться.

Гральний бізнес також впливає на низку суміжних сфер. Із гральним бізнесом паралельно співпрацює понад 15 галузей, надходження від яких становили близько 30 млрд. грн. за 2021 рік. Це такі сфери, як оплата оренди приміщень готелю для зали казино чи ігрових автоматів, проведення в цих приміщеннях капітального ремонту і залучення разом з тим великої кількості співробітників – сфери наймання, будівництва та ремонту, а також оренди нерухомості. Таким чином, ці гроші з'являються у бюджеті безпосередньо завдяки гральному бізнесу [6].

Гральний бізнес, як і будь-який інший сектор економічної діяльності, пов'язаний з іншими галузями. Для того, щоб функціонувати, йому необхідно взаємодіяти з десятками інших постачальників товарів і послуг, наймати та навчати співробітників, інвестувати в інфраструктуру та проекти соціальної відповідальності.

Легалізація азартних ігор дала змогу функціонувати бізнесам, що раніше діяли приховано, це дає змогу знизити рівень корупції в країні, а також викоренити підпільний бізнес. Поступово створюється система регулювання та моніторингу нелегальних закладів. Оскільки тіньовий бізнес неможливо викоринити одномоментно, триває робота щодо закриття нелегальних установ. За півтора року Національна поліція провела рейди та закрила сотні нелегальних гральних закладів. Водночас український регулятор співпрацює з кіберполіцією для виявлення та блокування нелегальних вебсайтів, оскільки онлайн казино найважче контролювати. Усього було виявлено близько 1500 таких ресурсів.

В Україні 24 березня 2021 року видали першу ліцензію на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор у гральних закладах казино. Характеристика закладів, що займаються даним видом діяльності на сьогоднішній день наведена в таблиці 1.

Згідно даних таблиці 1 в Україні функціонує вісім операторів, що зареєстрували свої бренди азартних ігор. Проваджуючи гральну діяльність вони комбінують в одному закладі казино та зали гральних автоматів, використовують різні види грального обладнання. Це сприяє залученню більшої кількості гостей з різноманітними смаками.

Крім того дванадцять юридичних осіб проваджують діяльність з організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів. Зокрема під брендом «SLOTS CITY»

Таблиця 1

Характеристика закладів, що отримали ліцензію на організацію та проведення азартних ігор у гральних закладах казино

Адреса, назва готелю, де розміщуються гральні зали	Бренд організатора азартних ігор, коротка характеристика
м. Одеса, Гагаринське плато, буд. 5-Б (перший поверх та сьомий поверх (перший та другий рівень) готелю «Гагарін»)	«F», загальна площа гральних зал 4716,6 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 8 гральних столів, 2 гральні столи з кільцем рулетки
м. Київ, вул. Велика Житомирська, буд. 2А (група приміщень підвалу 1а-й рівень (літери «А»)) готелю «ІнтерКонтиненталь-Київ»)	«Billionaire». Загальна площа гральних зал 506,8 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 12 гральних столів, 4 гральні столи з кільцем рулетки
004, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка/ вул. Пушкінська, буд. 5-7/29 (перший та цокольний поверхи готелю «ПРЕМ'ЄР ПАЛАЦ»)	«VIP CLUB PREMIER PALACE». Загальна площа гральних зал 1093,24 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 11 гральних столів, 4 гральні столи з кільцем рулетки
м. Харків, проспект Незалежності, будинок 2, перший поверх та група приміщень антресолі над першим поверхом готелю «Харків Палац»	«Casino Shangri La Kharkiv». Загальна площа казино 1327,5 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 12 гральних столів, 8 гральні столи з кільцем рулетки
6011, м. Полтава, вул. Гоголя, буд. 33 (мінус перший та перший поверхи готелю «Палаццо»)	«GOLDEN GATE». Загальна площа казино 711,1 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 7 гральних столів, 3 гральні столи з кільцем рулетки
Київ, вул. Набережно-Хрещатицька, буд. 1, частина групи приміщень № 100 та № 101 першого поверху готелю «FAIRMONT GRAND HOTEL KYIV»	«ShangriLa». Загальна площа гральних зал 1562,1 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 19 гральних столів, 9 гральні столи з кільцем рулетки
Готель «Львів», м. Львів, проспект Свободи, буд. 13 (другий поверх готелю «Гранд Готель»)	«1CASINO». Загальна площа казино 500,5 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 11 гральних столів, 4 гральні столи з кільцем рулетки
м. Київ, вул. Олекси Тихого, буд. 42а (літера К) (перший та другий поверхи готелю «MERCURE KYIV CONGRESS»), загальною площею 1656,2	«FAVBET CASINO». Загальна площа казино 1656,2 м ² , найбільшу площу займають зали гральних автоматів, також є 12 гральних столів, 5 гральні столи з кільцем рулетки

Джерело: складено авторами на основі [7]

працює вісім закладів, що розташовані в готелях «Мир», «Турист», «Podol Plaza» (м. Київ), «Intourist» (м. Запоріжжя), «Турист», «Харків» (м. Харків). Під брендом «GAMBLING CLUB LORD» зали гральних автоматів відкрили готелі «Русь», «Либідь», «Верховина», «Ramada Enkore Kyiv» (м. Київ), «Львів» (м. Львів), «Сіті парк готель» (м. Біла Церква), «Либідь-Плаза» (м. Хмельницький), «Центральний» (м. Кривий Ріг), «Premier» (м. Кам'янське). Під брендом «FIRST CASINO» отримали ліцензії для функціонування залів гральних автоматів 10 готелів в містах Київ, Львів, Житомир, Бровари, Одеса, Чернівці, Миколаїв, Вінниця. Під брендом «FIRST RAY» 3 заклади в містах Харків, Львів, Рівне.

Під брендом «WIN» 9 закладів в містах Суми, Луцьк, Кропивницький, Тернопіль, Миколаїв, Харків, Кривий Ріг, Рівне. Під брендом «4444» 10 закладів в містах Київ, Львів, Кременчук, Миколаїв, Івано-Франківськ, Луцьк. Під брендом «Royal Club» чотири заклади у м. Львів та один у м. Чернівці. Під брендом «WIN BOSS» два заклади у м. Одесі. Під брендом «Favbet гральні автомати» три у м. Київ та два у Київській області (селища Софіївська Борщагівка та Петропавлівська Борщагівка). Під брендом «Energy Casino» по одному у м. Рівне та м. Київ. Під брендом «Golden Gate» три заклади, по одному у м. Дніпро, Харків, Київ [8].

Таким чином дванадцять операторів проваджуючи діяльність з організації та прове-

дення азартних ігор у залах гральних автоматів. Для цього створили розгалужену мережу при готельних закладах, що охоплює всі великі міста України.

Гральний бізнес, як і будь-який інший сектор економічної діяльності, пов'язаний з іншими галузями. Для того, щоб функціонувати, йому необхідно взаємодіяти з десятками інших постачальників товарів і послуг, наймати та навчати співробітників, інвестувати в інфраструктуру та проекти соціальної відповідальності.

Важливо проводити просвітницьку роботу щодо грального бізнесу, щоб у людей зникло упереджене ставлення до галузі. За 10 років заборони люди почали асоціювати гемблінг (азартні ігри) із чимось низьким і кримінальним. Щоб упередження ставлення зникло оператори грального ринку мають використовувати принцип відповідальної гри – це комплекс заходів, які проводяться організаторами азартних ігор з метою захисту гравців від можливого негативного впливу азартних ігор. Гральна залежність (лудоманія) – це патологічна пристрасть до азартних ігор, яка проявляється у систематичній участі у гемблінгу [9]. Законопроект про легалізацію азартних ігор в Україні передбачає більшість загальноновизнаних механізмів боротьби з лудоманією, а також встановлює відповідальність за недотримання принципів відповідальної гри.

Відкриття гральних закладів сприяє створенню великої кількості робочих місць – це частково вирішує проблему безробіття. Співробітників офіційно працевлаштовують, забезпечують їм соціальний пакет, стаж і стабільну зарплату. Варто зазначити, що оплата праці в даній сфері вища за середню ринкову.

Як було зазначено вище, очікувані прибутки від сфери гемблінгу виявилися набагато нижчими. Це пов'язано з тим, що певна частина доходів грального бізнесу приховується, особливо доходів онлайн казино. Зокрема, нещодавно була викрита масштабна схема «відмивання» тінювих прибутків грального бізнесу. Нацбанк 7 березня 2023 року відкликав ліцензію в «Айбокс Банку» та заявив про його ліквідацію. Причиною стали порушення вимог законодавства, «Айбокс Банк» неналежно ставився до перевірки клієнтів, що надають послуги з організації та проведення змагань зі спортивного покеру. Це не перше порушення зі сторони банку, за останні два роки «Айбокс Банк» штрафували двічі, припиняли окремі види операцій, двічі виносили письмові попередження [10]. Отже постійно ведеться робота по виявленню порушників законодавства у сфері грального бізнесу.

Висновки. За результатами аналізу наведених даних можна зробити наступні висновки. Одним із елементів світового туризму є азартні ігри, які не втрачають своєї актуальності, адже попит існував навіть під час заборони цього бізнесу. На сьогоднішній день гемблінг є одним із мотивів туризму як внутрішнього, так і світового, що позитивно впливає на розвиток готельної сфери. І Україні є що запропонувати у цій сфері. Адже за два роки після легалізації грального бізнесу утворилася розгалужена мережа гральних закладів казино, залів ігрових автоматів, що розміщуються при готелях. Але очікувані доходи виявилися набагато менші від запланованих. Отже, треба удосконалювати нормативно-правову базу щодо оподаткування грального бізнесу та слідкувати за дотриманням законодавчих вимог операторами грального бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14.07.2020, № 768-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text>.
2. Надходження до держбюджету від азартних ігор виявилися на 80% меншими запланованих. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/12/13/680629/#:~:text=Станом%20на%20листопад%202021%20року,7%2C4%20мільярда%20гривень>.
3. Топорецька З. М. Види грального бізнесу як об'єкта публічного управління. Формування та реалізація державної політики. *Юридична наука*. 2020. № 12 (114). С. 103–114. DOI: <https://doi.org/10.32844/2222-5374-2020-114-12.13>.
4. Черніков П. М. Проблема зайняття гральним бізнесом в Україні. Університетські кримінально-правові та кримінологічні читання. Харків, 2017. С. 160–163.
5. Іванов А. М. Легалізація грального бізнесу та готельна індустрія: точки дотику. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті* : 36. наук. праць, 2020. № 4 (73). С. 119–133. DOI: <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2020-4-119-133>.

6. Розвиток грального бізнесу в Україні. URL: <https://gc-ua.com/news/rozvytok-gralnogo-biznesu-v-ukrayini-golovni-perevagy-legalizacziyi>.
7. Реєстри та переліки. URL: <https://www.gc.gov.ua/ua/Reiestry.html>.
8. Інформація щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів. URL: <https://www.gc.gov.ua/files/Reestri/2023/zal%20avtomat1502.pdf>.
9. Великий В. М. Сутність і профілактика залежності від азартних ігор. Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення). Матеріали II науково-практичної конференції 17-18.04.2008 м. Львів. С. 51–56.
10. Закриття терміналів IBOX. URL: <https://telegraf.com.ua/ukr/ukraina/2023-03-08/5782168-zakrittya-terminaliv-ibox-sbu-rozslidue-vidmivannya-bankom-groshey-onlayn-kazino>.

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy «Pro derzhavne rehuliuвання діяльності shchodo orhanizatsii ta provedennia azartnykh ihor» vid 14.07.2020, № 768-IX [Law of Ukraine "On State Regulation of Activities Regarding the Organization and Conduct of Gambling Games" dated 07/14/2020, No. 768-IX.]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text>.
2. Nadkhodzhennia do derzhbiudzhetu vid azartnykh ihor vyavlysia na 80% menshymy zaplanovanykh [Revenues to the state budget from gambling turned out to be 80% less than planned]. Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/12/13/680629/#:~:text=Станом%20на%20листопад%202021%20року,7%2C4%20мільярда%20гривень>.
3. Toporetska Z. M. (2020) Vydy hralnogo biznesu yak obiekta publicznego upravlinnia. Formuvannia ta realizatsiia derzhavnoi polityky [Types of gambling business as an object of public administration. Formation and implementation of state policy]. *Yurydychna nauka*, № 12 (114), pp. 103–114. DOI: <https://doi.org/10.32844/2222-5374-2020-114-12.13>.
4. Chernikov P. M. (2017) Problema zainiattia hralnym biznesom v ukraini. Universytetski kryminalno-pravovi ta kryminolohichni chytannia [The problem of employment in the gambling business in Ukraine. University criminal law and criminological readings]. Kharkiv, pp. 160–163.
5. Ivanov A. M. (2020) Lehalizatsiia hralnogo biznesu ta hotelna industriia: tochky dotyku [Legalization of the gambling business and the hotel industry: points of contact]. *Rozvytok metodiv upravlinnia ta hospodariuvannia na transporti: Zb. nauk. prats*, № 4 (73). P. 119–133. DOI <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2020-4-119-133>.
6. Rozvytok hralnogo biznesu v Ukraini [Development of gambling business in Ukraine]. Available at: <https://gc-ua.com/news/rozvytok-gralnogo-biznesu-v-ukrayini-golovni-perevagy-legalizacziyi>.
7. Reiestry ta pereliky [Registers and lists]. Available at: <https://www.gc.gov.ua/ua/Reiestry.html>.
8. Informatsiia shchodo naiavnosti u subiekta hospodariuvannia prava na provadzhennia diialnosti z orhanizatsii ta provedennia azartnykh ihor u zalakh hralnykh avtomativ [Information on whether the business entity has the right to organize and conduct gambling activities in slot machine halls]. Available at: <https://www.gc.gov.ua/files/Reestri/2023/zal%20avtomat1502.pdf>.
9. Velykyi V. M. (2008) Sutnist i profilaktyka zalezhnosti vid azartnykh ihor. Medychne pravo Ukrainy: pravovi status patsiientiv v Ukraini ta yoho zakonodavche zabezpechennia (henezys, rozvytok, problemy i perspektyvy vdoskonalennia) [The essence and prevention of gambling addiction. Medical law of Ukraine: legal status of patients in Ukraine and its legislative support (genesis, development, problems and prospects for improvement).]. Materialy II nauково-praktychnoi konferentsii 17-18.04. Lviv, pp. 51–56.
10. Zakryttia terminaliv IBOX [Closure of IBOX terminals]. Available at: <https://telegraf.com.ua/ukr/ukraina/2023-03-08/5782168-zakrittya-terminaliv-ibox-sbu-rozslidue-vidmivannya-bankom-groshey-onlayn-kazino>.